روزنامه شرق

چهارشنبه ۱۹ فروردین ۱۳۹۴ • ۱۸جمادی‌الثانی ۱۴۳۶ • ۸ آوریل ۲۰۱۵

سال دوازدهم • شماره ۲۲۷۰ • ۲۰صفحه • ۱۰۰۰ تومان

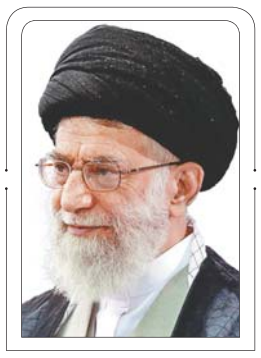

مقام‌معظم‌رهبری:

اگر کسی دست پنهان دشمن را در منطقه نبیند، خود را فریب داده

پایگاه اطلاع‌رسانی مقام‌معظم‌رهبری: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای مقام‌معظم‌رهبری عصر دیروز در دیدار آقای رجب طیب‌اردوغان، رئیس‌جمهوری ترکیه، تحول عظیم «بیداری عمومی اسلامی» را علت اصلی نگرانی دشمنان اسلام خواندند...

صفحه ۲

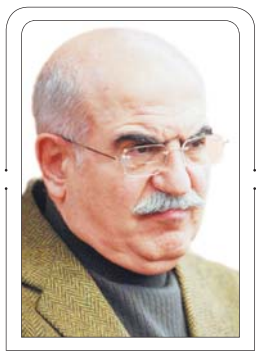

مقاله‌ای از بهمن کشاورز

اصلاح قانونی که هنوز اجرا نشده است

۱- در قانون‌گذاری‌های سی‌وچندسال اخیر، موارد قابل‌بحث و تامل‌برانگیز بسیار داشته‌ایم. بررسی هریک از اینها می‌تواند جالب و مفید و گاه تاثرانگیز باشد. مانند آنچه در اینجا مورد بحث قرار خواهد گرفت. قانون دادگاه‌های عام قرار بود ظرف پنج‌سال...

صفحه ۷

نخست‌وزیر ترکیه با روحانی در تهران دیدار کرد

اردوغان دنبال گاز ارزان از ایران

گروه سیاست: هشت‌صبح دیروز به وقت محلی، هواپیمای اختصاصی «رجب‌طیب اردوغان»، رئیس‌جمهوری ترکیه، از «آنکارا» راهی «تهران» شد و پیش‌ازظهر، به فرودگاه مهرآباد رسید. او در فرودگاه مورد استقبال «محمود واعظی»، وزیر ارتباطات و نماینده ویژه رئیس‌جمهوری در امور ترکیه، قرار گرفت. مسافر دیروز تهران پس از ورود، به‌همراه «واعظی» در یک خودرو نشست و راهی مجموعه «سعدآباد» شد تا مورد استقبال رسمی «حسن روحانی»، رئیس‌جمهوری ایران قرار بگیرد و برنامه‌های رسمی سفر آغاز شود. در این سفر، وزیران خارجه، اقتصاد، تجارت و گمرک، انرژی و منابع طبیعی، گردشگری و فرهنگ و وزیر توسعه ترکیه، «اردوغان» را همراهی می‌کردند. در مراسم رسمی استقبال در «سعدآباد»، دورئیس‌جمهوری از یگان مستقر در میدان سان دیدند. هنگام ورود «اردوغان» به محوطه سعدآباد، گارد تشریفات اسب‌سوار، خودرو حامل او را همراهی کردند. این گارد ویژه، شامل چهاراسب و سوارانشان بود که دونفر از سواران، پرچم‌های ایران و ترکیه را حمل می‌کردند و دوسوار دیگر، پرچم‌های سرخ «یااباعبدالله».

ادامه در صفحه ۳

پافشاری وزیر کشور بر پیگیری پول‌های کثیف

گروه سیاست: وزیر کشور تصمیم گرفت سال جدید را هم با هشدار درباره پول‌های کثیف آغاز کند. او که در جمع پرسنل دبیرخانه ستاد مبارزه با موادمخدر حاضر شده بود، از یک جریان فاسد سخن گفت که با استفاده از قاچاق موادمخدر می‌خواهد قدرتمندتر شده و نتیجه آن، فساد در جامعه خواهد بود. عبدالرضا رحمانی‌فضلی در سخنان خود چنین گفت: «در سال۹۴ انتظار داریم دست‌اندرکاران این عرصه منسجم‌تر، باانگیزه‌تر، برنامه‌ریزی‌شده‌تر و پرکارتر باشند، چراکه از کنار قاچاق موادمخدر، یک جریان جنایتکار فاسد و فرصت‌طلب تلاش دارد قدرتمندتر شود که نتیجه قدرت آن، فساد در جامعه خواهد بود. ازهمین‌رو باید با این جریان فاسد قاچاق از منظر قدرت ملی مبارزه کنیم و این برعهده تک‌تک دست‌اندرکاران عرصه مبارزه‌است.»

ادامه در صفحه ۲

عکس: رنوفه رستمی، شرق

راهکار عبدالله نوری درباره افراطی‌گری

تشکیل اتاق فکر جهانی در مقابل بنیادگرایی

صفحه ۶

تیترها

پاسخ اوباما به نتانیاهو

توافق اتمی مشروط به شناسایی اسرائیل نیست

صفحه ۱۹

ظریف و صالحی در جلسه غیرعلنی مجلس

کامیابی تیم هسته‌ای در عبور از خان بهارستان

صفحه ۲

فرمانده کل سپاه:

دفاع فرزندان انقلاب از ملت در نبرد دیپلماتیک

صفحه ۸

شهادت ۸ مرزبان ایرانی به دست «جیش‌العدل»

صفحه ۲

درمان در کمتر از شش‌ماه دوباره گران‌تر می‌شود

صفحه ۱۷

گفت‌وگو با امیرحسن چهلتن

صفحه ۹

گفت‌وگو با ابراهیم حقیقی

صفحه ۱۰

سرمقاله

اهمیت تأمین امنیت غذایی

علی ربیعی . وزیرتعاون، کار و رفاه اجتماعی

سازمان بهداشت جهانی از سال ۱۹۵۰ به این سو، روز هفتم آوریل هر سال را به نام روز جهانی بهداشت نام‌گذاری کرده است و به این مناسبت روز گذشته در ایران هم برنامه‌هایی برگزار شد. شعار امسال روزجهانی بهداشت، «امنیت غذایی» است. گزارش‌های سازمان‌های بین‌المللی بیانگر این است که سالانه بیش از دومیلیون نفر در جهان به‌دلیل مصرف غذا یا آب آلوده از بین می‌روند. از سوی دیگر گفته می‌شود از میان یک‌میلیاردو۲۰۰میلیون نفر فقیری که در کشورهای درحال‌توسعه زندگی می‌کنند بیش از ۸۰۰میلیون نفر از گرسنگی رنج می‌برند. دقت در این داده‌ها نشان می‌دهد که تحقق سلامت و امنیت غذایی یک چالش و دغدغه جهانی است. با شروع‌به‌کار دولت تدبیروامید اجرای سیاست‌های رفاهی منسجم به‌عنوان حق مردم و در راستای ایجاد فرصت‌های برابر، گسترش عدالت اجتماعی، افزایش اعتماد اجتماعی و تضمین توسعه و پیشرفت کشور در دستور کار قرار گرفت. در این میان مبارزه با فقر درمان و فقر غذایی به‌عنوان دو رکن مهم سیاست‌های رفاهی منسجم در رأس اولویت‌های وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تعریف شد. در مقوله مبارزه با فقر درمان، یکی از موفقیت‌های مهم دولت، اجرای طرح تحول نظام سلامت با هدف محرومیت‌زدایی و فقرزدایی بوده است. در این طرح که بخش‌های مختلف وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به‌عنوان همراهان بی‌نام و نشان نقش بی‌بدیلی در اجرای آن ایفا کردند، تخصیص منابع برای امنیت خوراکی نه به‌عنوان یک هزینه، بلکه به‌عنوان سرمایه‌گذاری برای ارتقای کیفیت زندگی افراد در نظر گرفته شد. در طرح سلامت، بیمه‌ها با افزایش سطح پوشش بیمه‌ای در بخش ارائه خدمات درمانی و افزایش سطح داروهای تحت پوشش، نقش کلیدی در این حوزه ایفا کردند. یکی دیگر از اقدامات مهم و استراتژیک دولت و این وزارتخانه در مبارزه با فقر درمان، بیمه‌شدن هشت‌میلیون‌نفر ایرانی بود که نه‌تنها باعث تحقق یکی از آرزوهای امام خمینی(ره) و دغدغه‌های مقام‌معظم‌رهبری شد بلکه سهم هزینه‌های درمان در بخشی عمده از گروه‌های کم‌درآمد جامعه کاهش یافت. اجرای طرح حمایت غذایی از گروه‌های کم‌درآمدی که دچار فقر غذایی هستند اقدام مهم دیگری بود که در سال ۱۳۹۳ در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی انجام شد. اجرای این طرح که دارای پیچیدگی‌ها و ظرایف فراوانی بود، آن‌هم بعد از تجربه ناموفق توزیع سبد کالا، یک تجربه موفق سیاست‌گذاری به‌شمار می‌رود که حتی تحسین مجامع بین‌المللی را نیز به‌دنبال داشت. در اجرای این طرح با شناسایی دقیق گروه‌های هدف، ایجاد هماهنگی بین نهادها و دستگاه‌های ذی‌ربط و استفاده از کارت‌های اعتباری سبدهای غذایی بین ۱۰میلیون‌نفر از افرادی که دچار فقر غذایی بودند، توزیع شد. ذکر این نکته ضروری است که در تداوم این طرح به‌سمت هدفمندشدن بیشتر و تعیین گروه‌های مشخص مانند کودکان و زنان باردار پیش خواهیم رفت. باید توجه شود که مبارزه با فقر غذایی، فرصتی برای توانمندسازی افراد است. فقر خوراکی با سلامت افراد رابطه مستقیم دارد و زمینه‌ساز بیماری، بیکاری و بسیاری از نابهنجاری‌ها و جرائم اجتماعی است. فقر خوراکی اگر در زنان باردار و کودکان وجود داشته باشد سرنوشت فرد را تا آخر عمر رقم می‌زند چراکه تقریبا ۹۰درصد رشد و تکامل مغز یک کودک، تا قبل از پنج‌سالگی اتفاق می‌افتد. با این وصف اجرای موفق طرح حمایت غذایی را می‌توان اقدامی مهم برای جلوگیری از بین‌نسلی‌شدن فقر در کشور ارزیابی کرد.

حرف اول

منظومه رایزنی‌های منطقه‌ای ایران

محمد ایرانی . سفیر پیشین ایران در لبنان

سیاست حسن‌همجواری یکی از اصول اساسی اعتمادسازی میان کشورهاست. نه‌فقط ایران بلکه همه کشورها تلاش می‌کنند حداقل با همسایگان خود رابطه حسنه را پایه‌ریزی کنند که اساس آن در موضوعات همجواری و منطقه‌ای به‌ویژه در تبادل کالا و تجارت نمود می‌یابد. آنچه در رابطه با سفر دکترظریف به مسقط و اسلام‌آباد مطرح است، به‌طور طبیعی به تداوم اهمیت‌دادن وزیر خارجه به کشورهای منطقه مرتبط است. دکترظریف با وجود تمرکز بر موضوع هسته‌ای و رسیدن به راهکاری برای نتیجه‌بخش‌شدن این پرونده، همچنان در سیاست‌های منطقه‌ای هم فعال است. این مسئله کاملا روشن است که ایران به‌دنبال بهترین رابطه با همسایگان بوده و با برخی از آنها نیز به این شیوه پیش می‌رود اما یادمان نرود در سوی مقابل برخی از کشورهایی که از حل‌وفصل پرونده هسته‌ای نگران هستند، تلاش‌های زیادی صورت می‌دهند تا تخریب روابط آنها با کشورمان را در قالب افزایش ایران‌هراسی و ارسال اطلاعات غیرصحیح مبنی‌بر دخالت ایران در حوزه‌های همجوار دنبال کنند. این مسئله طلب می‌کند سفرهایی انجام شود تا با تقویت رایزنی‌های دو و چندجانبه، این تلاش‌ها خنثی شود. اما موضوع سفر دکترظریف به عمان و پاکستان علاوه‌بر پیگیری سیاست حسن‌همجواری، توضیح پیرامون آخرین تحولات هسته‌ای و موضوع یمن را نیز احتمالا شامل می‌شود. عمان رابطه خوبی با ایران دارد و سطح انتظارات این کشور به‌طور طبیعی در این رابطه بالاست. هم تحولات مربوط به جهان عرب مانند آنچه در عراق، سوریه و یمن در حال وقوع است و هم مسئله هسته‌ای، برای این کشور مهم عربی حائزاهمیت است. این موضوع در دستگاه سیاست خارجی طبیعی است که با کشورهای نزدیک‌تر در منطقه، موضوعات مورد اهتمام طرفین مورد رایزنی قرار گیرد تا هم به شفاف‌سازی کمک کند و هم اعتمادسازی را به‌دنبال داشته باشد. در موضوع هسته‌ای، بقیه همسایگان نیز برای تداوم اطمینان از اهداف صلح‌آمیز، از دیدارها و نشست‌های مشترک استقبال می‌کنند تا به آنها اطمینان‌خاطر داده شود که فعالیت‌های ایران در چارچوب تعریف‌شده مقررات بین‌المللی پیش می‌رود و ضرری برای منطقه و سایر کشورها ندارد.

ادامه در صفحه ۱۴

یادداشت

خراج و مالیات

ضیاء مصباح
دبیر کانون علوم اداری ایران

یکی از جایگزین‌های کاهش درآمد نفت، تامین درآمد دولت از محل دریافت مالیات است. در دوره‌هایی که درآمد دولت از محل صادرات نفت کاهش یافته، همانند سال‌های جنگ تحمیلی، دریافت مالیات قانونی از مودیان مالیاتی یعنی اشخاص حقیقی و حقوقی صاحب درآمد، به‌عنوان اصلی‌ترین منبع اداره امور کشور، در اولویت سیاست‌های دولت قرار گرفته است. در بیشتر کشورهایی که دولت درآمد ویژه‌ای مانند نفت و دیگر منابع طبیعی در اختیار ندارد، درآمدهای مالیاتی معمولا اصلی‌ترین منبع درآمد دولت به‌شمار می‌آید. ولی در کشورهای نفتی، ازجمله کشور خودمان، عمده درآمد دولت از محل فروش نفت و گاز تامین می‌شود و اقلام دیگر مانند درآمدهای مالیاتی، فروش خدمات، انحصارات دولتی و... در اولویت‌های بعدی قرار دارند. اکنون که به‌نظر نگارنده به‌دلیل سوءمدیریت دولت قبل، حجم صادرات نفت و بهای آن کاهش یافته، یک‌بار دیگر اهمیت و اولویت درآمدهای مالیاتی مشخص شده، ضمن اینکه از دید مثبت عدم اتکای بودجه به درآمد نفت گامی‌اساسی به‌شمار می‌رود که مطلب جداگانه‌ای می‌خواهد. اهل فن می‌دانند تامین درآمدهای مالیاتی حتی در همین حدودی که در بودجه سال۹۴ مطرح شده، در شرایط کنونی با مشکلات زیر روبه‌رو است:

الف) زیرساخت‌های قانونی مالیات شامل شناسایی مودیان واقعی مالیات، تقویم درآمد مودیان و راهکارهای قانونی دریافت مالیات از آنان، فراهم نشده است.

ب) ابهامات قانونی که ریشه در تداخل مسائل شرعی و قانونی مالیات دارد برطرف نشده است، که این خود یکی از عمده‌ترین راه‌های فرار مودیان، به‌ویژه مودیان دانه‌درشت از پرداخت مالیات به شمار می‌رود.

ج) برای موضوع مهمی همچون مالیات به‌عنوان وظیفه شهروندان از یک‌سو و حق قانونی دولت از سوی دیگر، آنچنان که باید و شاید فرهنگ‌سازی نشده است.

مشکل بند (الف) یک مشکل تاریخی است.

در ادوار گذشته که به مالیات خراج گفته می‌شد، یک نظام جاافتاده سه‌لایه‌ای برای دریافت خراج وجود داشت (در آن زمان تولید اصلی از راه کشاورزی بود):

خراج لایه اول؛ همان حق اربابی بود که خوانین محلی از رعایا می‌ستاندند.

در لایه دوم؛ والیان یا به زبان امروزی استانداران، بخشی از مبالغی را که اربابان از رعایا گرفته بودند، به‌عنوان خراج ولایت از خوانین محلی دریافت می‌کردند.

در لایه سوم؛ والیان مبالغی را که مستوفیان یا به زبان امروزی، ممیزین یا مدیران کل مالیاتی تعیین می‌کردند به خزانه پایتخت می‌فرستادند.

این نظام مالیاتی بسیار قدیمی است، چنان‌که یکی از دلایل جنگ رستم و اسفندیار پرداخت‌نشدن به‌موقع خراج بوده است. رستم والی سیستان بود و اسفندیار در مقام ولیعهد مأموریت داشت که به سیستان برود و رستم را به جرم نیامدن به پای‌بوس و نفرستادن خراج دست‌بسته به نزد شاه بیاورد. خوانندگان گرامی می‌توانند مشروح داستان را در شاهنامه بخوانند.

با براندازی نظام ارباب و رعیتی، این نظام خراج‌ستانی از میان رفت و یک نظام مالیاتی جدید در سال۱۳۴۶ جایگزین آن شد.

ولی از آنجا که پس از دهه ۱۳۵۰ تکیه‌گاه بودجه دولت از درآمد مالیاتی به درآمد نفتی منتقل شده بود، این نظام مالیاتی جدید، رفته‌رفته کارکرد خود را از دست داد و به حال خود رها شد. در آن زمان دولت بیش از آنکه به گرفتن مالیات بیندیشد، به چگونگی توزیع درآمد سرشار نفت در کشور می‌اندیشید.

در مورد بند (ب)، مشخص‌نشدن جایگاه و کاربرد مبانی شرعی خمس، ذکات و مالیات قانونی در اداره کشور، به ابزار مناسبی برای فرار از مالیات قانونی تبدیل شد.

و اما بند (ج)، هم دلایل تاریخی دارد و هم دلایل امروزی. یکی از دلایل تاریخی آن در کشورهای اسلامی همان شبهه غیرشرعی‌بودن خراج بوده است و دلیل دیگر چگونگی جمع‌آوری خراج. واژه خراج هم‌قافیه باج بوده و مفهوم زور و ستم را در خود نهفته داشت. دلایل امروزی آن هم اتکای کشور به درآمد نفت معادل ۳۰درصد و بی‌اعتقادی به نتیجه‌بخش‌بودن نظام مالیاتی در شرایط فعلی است.

امروزه در کشورهایی که مالیات منبع اصلی و قانونی درآمد دولت به‌شمار می‌رود، مالیات نه‌تنها ابزار ستم نیست، بلکه ابزاری برای ارائه خدماتی همچون آموزش، بهداشت، تامین‌اجتماعی و دیگر خدمات عمومی و نیز بهترین و کارآمدترین وسیله تعدیل توزیع درآمد و کاستن از شکاف طبقاتی است.

ادامه در صفحه ۷

یادداشت

از فلافلی تا چلوکبابی

نعمت احمدی
حقوقدان

در ایام پرهیاهوی پایان سال، گردشی در خیابان‌های شهر نشان از پدیده‌ای داشت که گسترش آن لحظه‌ای شده است. بساط دست‌فروش‌ها در هر کوی‌وبرزن پهن بود. از تنوع اجناس دست‌فروشان به واقعیت تلخی می‌رسیم که از نظر توان اقتصادی و قدرت خرید به کجا رسیده‌ایم؟ بنجل‌ترین اجناس و بی‌کیفیت‌ترین کالاهای عرضه‌شده نشانه کاهش توان اکثریت مردم در خرید مایحتاج خود در شب عید بود. جلوی فلافل‌فروشی‌ها شلوغ است اما رستوران‌ها خالی است؛ این تصویر روزهای پایانی سال است که بعضا در طول سال هم در برخی مراکز خرید شهر دیده می‌شود. نگارنده چندین خیابان مرکزی از بازار تا خیابان ولی‌عصر(عج) را صرفا به جهت بررسی همین موضوع زیر پا گذاشتم. خطابم به آقای دکتر روحانی است. موضوع اتمی و مذاکره با ۱+ ۵ که به تفاهم اولیه سوئیس منجر شده، یکی از راه‌حل‌های اقتصادی کشور و در صورت امضای موافقت‌نامه، بزرگ‌ترین دستاورد دولت یازدهم به‌شمار می‌رود که در تاریخ خواهد ماند؛ چیزی همانند ملی‌شدن صنعت نفت. هم حرمت کشور حفظ شد هم دستاوردهای اتمی محفوظ ماند و خون شهدای اتمی پایمال نشد و هم امیدواری به بهبود شرایط پدید آمده است. اما پرسش این است؛ با این تیم اقتصادی قدرتمندی که رئیس‌جمهور انتخاب کرده و ادعای اینکه تورم کاهش یافته است آیا نیم‌نگاهی به جیب مردم و محتویات آن می‌شود؟ می‌دانیم فاصله طبقاتی که با تأسف در دولت سابق به بالاترین درجه ممکن خود رسید و گردش ماشین‌های میلیاردی و فروش پنت‌هاوس‌های نجومی از باغچه و باغ در طبقات بالای برج‌ها، همه‌وهمه نشانه دره عمیق فاصله طبقاتی است. جوامع انسانی در همه کشورها از سه‌طبقه تشکیل می‌شود: متمول، متوسط و فقیر. همه هنر دولت‌ها خصوصا تیم اقتصادی آنها، این است که بر وسعت طبقه متوسط بیفزایند و جمعیت فقیر را کم کرده و اگر طبقه متمول در این شرایط رشد هم کرد نشانه رونق اقتصادی است که سرمایه خود را وارد چرخه اقتصادی کرده و کارآفرینی می‌کند، اشتغال ایجاد می‌کند و مالیات درآمد خود را می‌پردازد. اما اگر بر طبقه فقیر و به اصطلاح امروزی زیر خط فقر افزوده شد، یک‌جای معادله اقتصادی اداره دولت می‌لنگد. برخلاف نظر رئیس دولت سابق محمود احمدی‌نژاد که در کشور کسی گرسنه نیست، پرداخت ۴۵هزارتومان یارانه دلیل نبود فقیر در کشور نیست. وقتی هزینه نان خالی سفره مردم ماهانه بیش از ۴۵هزارتومان یارانه نقدی است، داشتن چنین ادعایی نشانه عدم درک شرایط اقتصادی کشور است. اگر موتور تیم اقتصادی دولت همانند موتور تیم سیاست خارجی فعال شود، با وضع موجود دست‌فروشان خیابانی و اجناس بنجلی که عرضه می‌کنند روبه‌رو نخواهیم شد.

ادامه در صفحه ۴

هدیه مناسب برای روز زن

جلد ۱۹ مجموعه ثار ااستاد شهید مطهری شامل کتابهای:

نظام حقوق زن در اسلام - مسئله حجاب

اخلاق جنسی - پاسخ های استاد

با تخفیف ویژه: ۱۵۰۰۰ تومان

انتشارات صدرا

۲۲۸۵۲۴۸۹ - ۶۶۹۶۱۶۴۵- ۳۳۹۱۵۱۳۰

۰۲۵۳۷۷۳۱۵۲۲

هوالباقی

مجلس ترحیم بانو سکینه ضیایی اردکانی

همسر مرحوم آیت‌الله روح‌الله خاتمی جمعه ۹۴/۱/۲۱ از ساعت ۱۷ تا ۱۸:۳۰ در مسجد امیرالمومنین (ع)واقع در بلوار مرزداران ابتدای خیابان ایثار برگزار می‌شود.

رجوع به صفحه ۴

جناب آقای پرویز ابراهیمی

انتخاب شایسته شما را به‌عنوان سرمربی تیم دسته یکی پیام گسترش تبریک می‌گویم.

احمد غلامی